

***V KOLIKOR IMATE KAKRŠNEKOLI BOLEZENSKE SIMPTOME OSTANITE DOMA IN NE HODITE V ŠOLO!***

## Pojasnila in napotki v zvezi s KORONAVIRUSOM (2019-nCoV)

### Kaj je koronavirus?

Nov koronavirus so poimenovali 2019 nCoV. Predvideva se, da izhaja iz živalskega rezervoarja in se je prilagodil na ljudi. Potrjen je bil tudi prenos med ljudmi.

### Kakšni so simptomi in znaki, kako poteka bolezen?

Bolezen se kaže z vročino, kašljem in občutkom pomanjkanja zraka, kar je običajno za pljučnico. Ker gre za nov virus, natančnih informacij o poteku bolezni še ni. Sklepa se, da poteka v lažji obliki pri približno 80 % okuženih. Težak potek naj bi imelo približno 20 % zbolelih. Okužbe z novim koronavirusom od ostalih povzročiteljev pljučnic ne moremo ločiti zgolj na osnovi poteka bolezni in bolnikovih težav.

Za potrditev ali izključitev okužbe z novim koronavirusom je potrebno mikrobiološko testiranje.

Koronavirus se dokazuje v brisu nosno-žrelnega prostora, v brisu žrela, izmečku dihal in še v drugih kužninah.

### Kakšna je smrtnost pri okužbi s koronavirusom?

Natančnega podatka o smrtnosti po okužbi z novim koronavirusom še ni, po poročanju Kitajske se ocenjuje na 2 % – 4 %.

### Kako se okužbe z novim koronavirusom zdravijo?

Protivirusnega zdravila za nov koronavirus ni. Zdravila, ki učinkujejo npr. na virus gripe ali herpes virus, ne učinkujejo na koronavirus. Zdravljenje je zato simptomatsko – z zdravili se poskuša olajšati bolnikove težave in nadomestiti funkcijo organa, ki ob okužbi ni zadostna npr. ob hudi prizadetosti pljuč se bolnike mehanično predihava (umetna ventilacija), dodaja kisik, nadomešča tekočine ipd. Cepivo (še) ne obstaja.

### Ali se nov koronavirus prenaša med ljudmi?

Nov koronavirus se med ljudmi prenaša kapljično. To pomeni, da je za prenos potreben tesnejši stik z bolnikom, razdalja do bolnika 1,5 m. Možno je, da se z novim koronavirusom okužimo ob stiku z onesnaženimi površinami, ni pa še zanesljivo dokazano.

Čeprav ni dokazano, da bi se novi koronavirus prenašal po zraku (aerogeno), se svetuje previdnost in zaščita pri posebej tveganih posegih v zdravstveni

ustanovi (npr. ob bronhoskopiji, kjer nastaja kužni aerosol). Bivanje v istem prostoru z bolnikom (če smo na razdalji 1,5 m) ne predstavlja tveganja.

Kitajski strokovnjaki so na podlagi preiskav ugotovili, da bi se virus med ljudmi lahko širil prek prebavnega trakta. Do tega odkritja so prišli s preučevanjem vzorcev blata in rektalnih brisov pri bolnikih.

Veliko okuženih s koronavirusom je namreč imelo simptome, ki so značilni za diarejo, ne pa tudi drugih simptomov, kot je visoka vročina, ki so običajni pri okužbi z virusom.

Pri simptomih diareje je mogoč fekalno-oralni prenos virusa, zlasti ob pomanjkljivem umivanju rok ali neustreznem čiščenju sanitarij.

Kakšna je inkubacijska doba po okužbi z novim koronavirusom?

Točna inkubacijska doba še ni poznana, glede na ostale koronaviruse in preliminarne podatke, pa je ocenjena med 2 in 12 dnevi, najbrž ne več kot 14 dni. V povprečju naj bi bila inkubacija dolga 7 dni.

Ali obstaja tveganje, da se nov koronavirus pojavi v Sloveniji?

Možnost, da se nov koronavirus pojavi v Sloveniji, obstaja. Evropski center za nadzor bolezni (ECDC) ocenjuje tveganje za pojav kot srednje visoko za Evropo. Slovenija je pripravljena za primer novega koronavirusa in ima pripravljene načrte odzivanja na različna tveganja, tudi na pojav nalezljivih bolezni.

#### **OBRAVNAVA OSEBE S SUMOM NA NOV KORONAVIRUS (2019-nCoV)**

Večja verjetnost, da gre za nov KORONAVIRUS, kadar ima bolnik vročino enako ali višjo 38°C IN okužbo dihal ali pljučnico IN je bival na Kitajskem v 14 dneh pred začetkom bolezni ALI je imel tesni stik s potrjenim primerom okužbe z s KORONAVIRUSOM.

Bolnik naj si nadene kirurško masko, ostane doma, ter pokliče zdravstveni dom oz. svojega osebnega zdravnika, v primeru poslabšanja stanja pa urgentno medicinsko pomoč.

#### **NAVODILA ZA BOLNIKA Z NOVIM KORONAVIRUSOM V DOMAČI OSKRBI**

Zdravljenje okužbe z novim koronavirusom poteka simptomatsko. Zvišano telesno temperaturo si lahko znižujete z antipiretiki (zdravili, ki znižujejo povišano telesno temperaturo). Zaužijte dovolj tekočine in počivajte.

Upoštevajte navodila vašega izbranega osebnega zdravnika.

Prosimo vas, da z namenom preprečevanja širjenja novega koronavirusa upoštevate sledeča navodila.

- Dokler ne okrevate, ostanite doma. Izogibajte se stikom z drugimi ljudmi.
- Večino časa preživite v drugi sobi kot ostali družinski člani, če je to le mogoče. Omejite stike z družinskimi člani (vzdržujte razdaljo najmanj 1,5 metra med vami in ostalimi družinskimi člani).

- Redno prezračujte prostore, v katerih se zadržujete. Prezračite prostor za pet do deset minut večkrat na dan.
- Upoštevajte pravilno higieno kašlja (preden zakašljate/kihnete, si pokrijte usta in nos s papirnatim robčkom ali zakašljajte/kihnite v zgornji del rokava). Papirnat robček po vsaki uporabi odvrzite v koš.
- Skrbno si umivajte roke z milom in vodo, po potrebi jih tudi razkužujte. Glede pravilne higiene rok si oglejte prilogi.
- Uporabljajte svoj jedilni/higienski pribor, perilo in brisače.
- Površine, vidno onesnažene z respiratornimi izločki, očistite; prav tako redno čistite ostale površine. Uporabite čistila, ki jih imate doma.
- Svoje perilo operite z običajnim pralnim praškom na vsaj 60°C.

V primeru poslabšanja stanja (poslabšanje kašlja z gnojnim izpljunkom, težko dihanje, pojav apatičnosti in zmedenosti ipd.), se preko telefona posvetujte z vašim osebnim zdravnikom glede nadaljnjih ukrepov.

## SPLOŠNI PREVENTIVNI IN SPECIFIČNI UKREPI

Za preprečevanje nalezljivih bolezni – primer KORONAVIRUS

Splošni preventivni ukrepi so:

- Dosledno umivanje rok z vodo in milom;  
Temeljito si umijemo roke z milom in čisto vodo vedno pred jedjo in po uporabi stranišča.  
Roke si je treba umivati čim bolj pogosto. Kjer ni na voljo čiste vode, svetujemo uporabo mokrih higienskih ali alkoholnih robčkov oziroma razkužila.
- Higiena kašlja: kašljamo in kihamo v pregib komolca. Pri smrkanju uporabimo robček za enkratno uporabo, ki ga po uporabi zavržemo v zaprt koš in si potem umijemo roke.
- Čim manj kontaktov z bolnimi osebami;
- Zaposleni naj pri čiščenju potencialno kontaminiranih površin uporabljajo zaščitne rokavice za enkratno uporabo in zaščitno delovno obleko, ki jo morajo potem zamenjati;
- Toaletne prostore pogosteje čistimo in razkužujemo.
- Vse površine, s katerimi prihajajo v kontakt bolniki, dosledno čistimo in razkužujemo.  
Priporočamo dosledno razkuževanje kljuk, ograje, prevoznih sredstev, ipd.....;
- Površine, onesnažene z izločki bolnika (izbruhanina, blato), najprej razkužimo, šele nato očistimo in ponovno razkužimo.
- Prostore ali vozila, v katerih se nahaja bolnik, zračimo na 4 ure;

- Vsi izločki bolnikov so kužni, kar je treba upoštevati pri čiščenju in odstranjevanju odpadkov.

Vsi zaposleni, dijaki ali obiskovalci šole z bolezenskimi znaki morajo biti izločeni iz delovnega in učnega procesa.